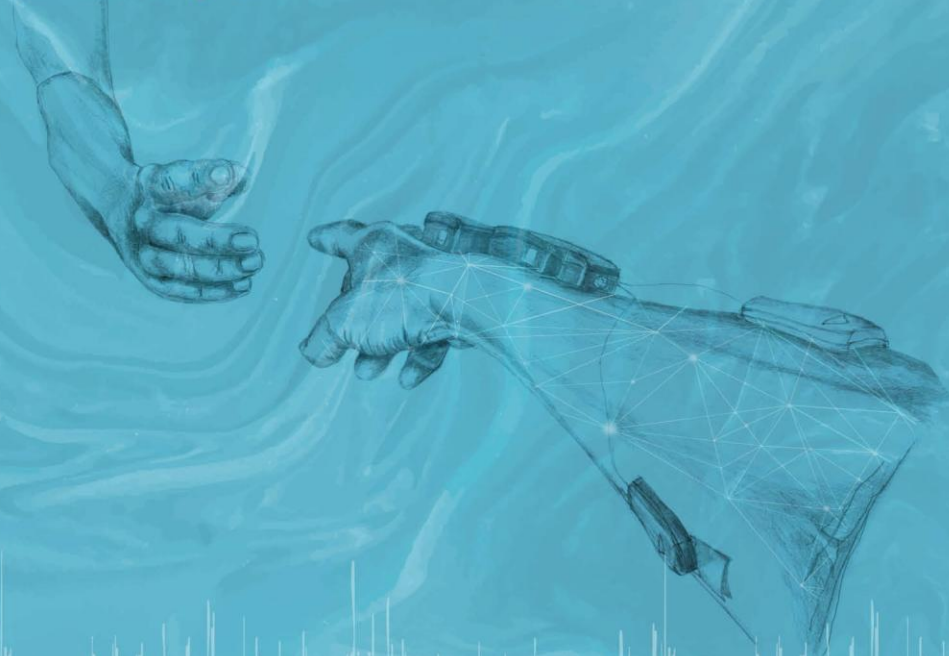

Risk Assessment of Hand-Intensive Work Using Ratings and Technical Measures

Sex and Gender Considerations

Gunilla Dahlgren

CAMM

Handintensivt arbete; Riskbedöms kvinnor och män olika?

Gunilla Dahlgren

2026 03 10

Arbets- och miljömedicin, Norrlands Universitetssjukhus, Umeå,
Institutionen för epidemiologi och global hälsa, Umeå universitet

UMEÅ
UNIVERSITET

region
västerbotten

Karolinska
Institutet

afa
FÖRSÄKRING

FORTE

Mätmetoder - riskbedömning av kvinnor och män

I. International Journal of Environmental Research and Public Health

Article

Ratings of Hand Activity and Force Levels among Women and Men Who Perform Identical Hand-Intensive Work Tasks

Gunilla Dahlgren ^{1,*}, Per Liv ¹, Fredrik Öhberg ², Lisbeth Slunga Järholm ¹, Mikael Forsman ^{3,4} and Börje Rehn ⁵

International Conference on Physical Ergonomics and Human Factors 2023:

CERTIFICATE OF BEST PRESENTATION AWARD

II. bioengineering

Article

Correlations between Ratings and Technical Measurements in Hand-Intensive Work

Gunilla Dahlgren ^{1,*}, Per Liv ¹, Fredrik Öhberg ², Lisbeth Slunga Järholm ¹, Mikael Forsman ^{3,4} and Börje Rehn ⁵

Editor's Choice Articles-3rd Edition bioengineering

Impact Factor 3.8
CiteScore 4.0
Indexed in PubMed

III. sensors

Original Research

Are There Sex Differences in Wrist Velocity and Forearm Muscle Activity When Performing Identical Hand-intensive Work Tasks?

Gunilla Dahlgren ^{1,*}, Per Liv ², Fredrik Öhberg ³, Lisbeth Slunga Järholm ¹, Mikael Forsman ^{4,5} and Börje Rehn ⁶

Submitterad

IV. Original Research Article

Do Female and Male Ergonomists Rate Female and Male Workers' Hand Activity and Force Differently in Identical Regular Industrial Tasks?

Gunilla Dahlgren ^{1,6*}, Per Liv ², Fredrik Öhberg ³, Lisbeth Slunga Järholm ¹, Mikael Forsman ^{4,5}, and Börje Rehn ⁶

Varför riskbedömning handintensivt arbete – jämföra kvinnor och män?

- Ca 30 % av alla i EU och USA arbetar med handintensivt arbete
- **Kända riskfaktorer** för besvär är **hög handaktivitet** och **hög handkraft**
- Dessa riskfaktorer ökar risken för arbetsrelaterade **muskuloskeletala besvär** och diagnoser som **karpaltunnelsyndrom (KTS)**

- Både kvinnor o män drabbas – men **kvinnor drabbas mer**
- KTS är 3 ggr vanligare hos kvinnor, 69 % av alla opererade
- 42 % av första fallen av KTS attribueras till arbetsexponering

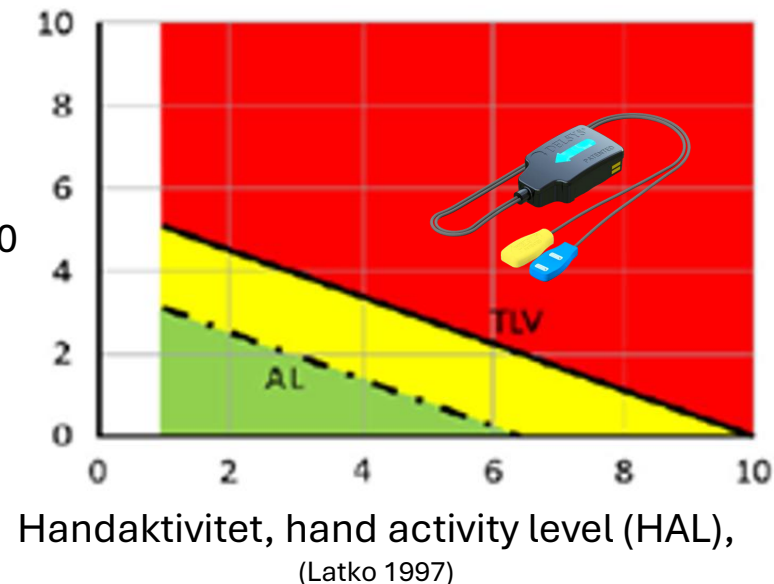

Varför? (2/2)

- Riskbedömning obligatoriskt; Medicinska kontroller handintensivt arbete 2019
- Minska risk – skydda arbetstagaren
- Skattningsmetod vanligt – själv-/ergonomskattad
- Tekniska metoder – rörelsesensorer, yt-EMG
- **Tillförlitlig** riskbedömning viktigt – bas för åtgärder
- **Men, riskbedöms kvinnor och män olika?**

Handkraft
Borg CR-10
(Borg 1982)

Syfte

Övergripande: Att undersöka om **handaktivitet (HAL)** och **handkraft (Borg CR-10)** skattas olika mellan **kvinnor och män i identiska arbetsmoment**. Parallella **tekniska** mätningar av handledshastighet och muskelaktivitet (yt-EMG). Undersöka **korrelationen** mellan skattningar och tekniska metoder.

- I. Jämföra skattningar, själv- och ergonompar: Skattas kvinnor och män olika?
- II. Vilken korrelation finns mellan skattningar och tekniska mätningar?
- III. Är mätt handledshastighet och muskelaktivitet olika mellan kvinnor och män?
- IV. Individuella ergonomskattningar; Skattas kvinnor och män olika?

Metod

Åtta industriföretag

Ordinarie handintensivt arbete

**Jämför par av kvinnor och män i
identiska moment**

18 olika moment

15 min

Subjektiva skattningar

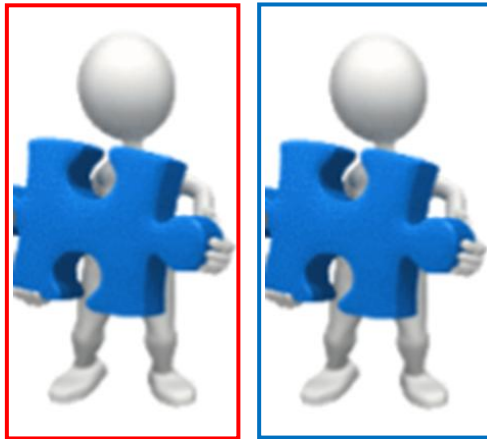
Objektiva mätningar

Forskningspersoner

Arbetstagare

tekniska mätningar + självskattningar

Studie II (n=59),
Studier I, III, IV (28 par kvinna-man, n=56)

Ergonomer videoskattningar

Studie I, II:
kvinna-man par,
konsensuskattning
(n=4)

Studie IV:
Individuella skattningar
Jämför par kvinna-man
(n=54, 27 par)

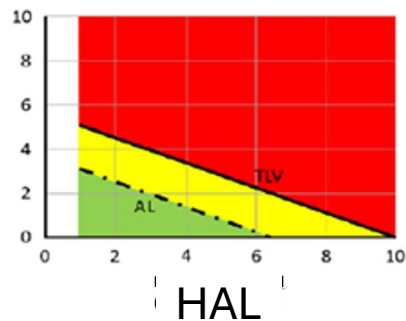

Handaktivitet (HAL) och handkraft (Borg CR-10)

Hand Activity Level – HAL (Latko 1996)

Borg CR-10

Handkraft – Borg CR-10 (Borg 1992)

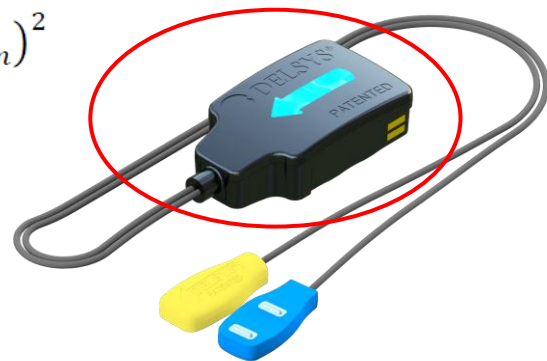
Poäng	Verbala ankare
0	Ingen alls
0.5	Extremt svag (knappt kännbar)
1	Mycket svag
2	Svag/lätt
3	Måttlig
4	
5	Start/tung
6	
7	Mycket stark
8	
9	
10	Extremt stark ("maximal")

Handledshastighet °/s

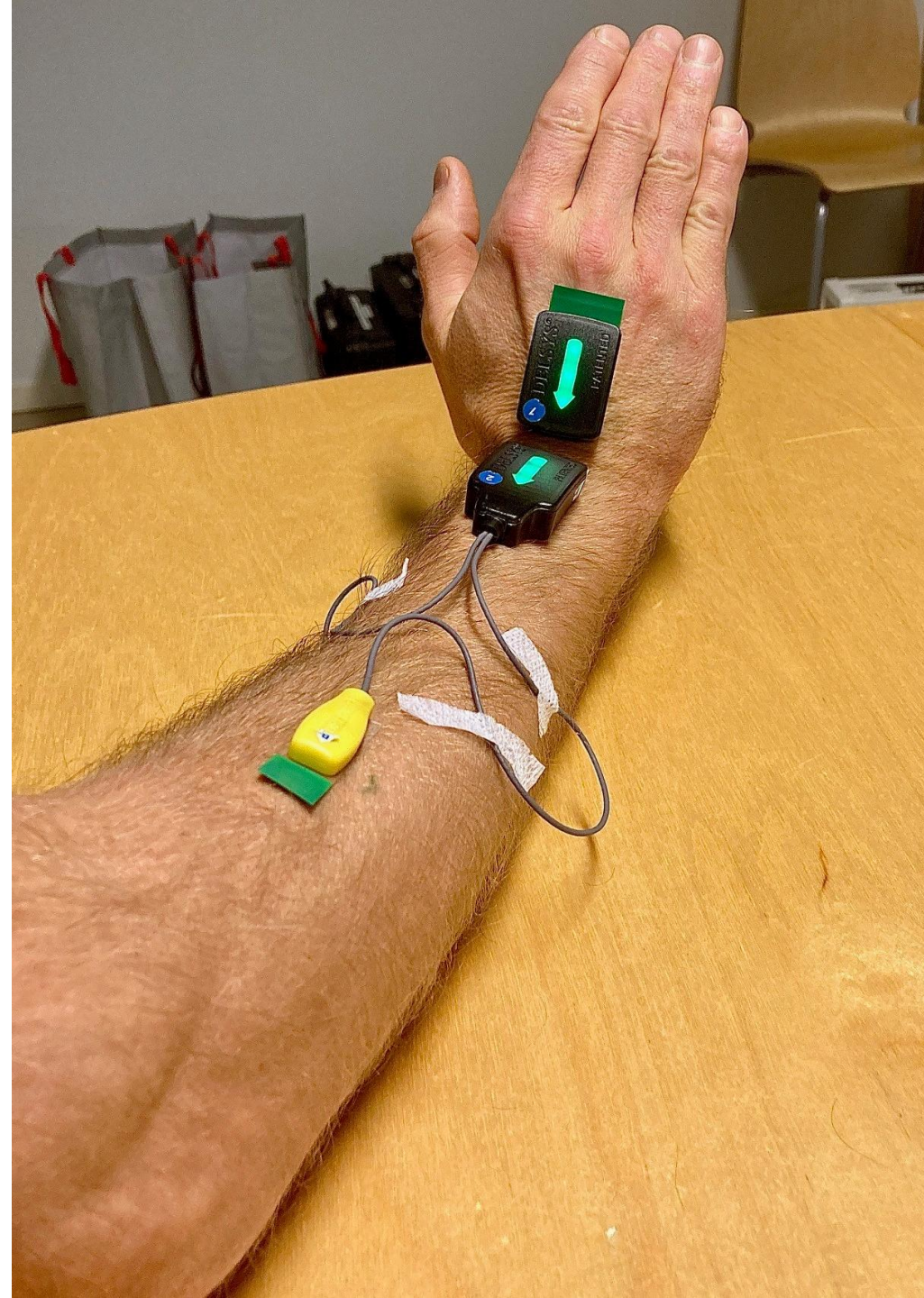
Rörelsesensorer (IMU)

flexion – extension, angulär vinkelhastighet

$$v = \sqrt{(g_{hand} - g_{forearm})^2}$$

(Manivasagam och Yang, 2022)

Muskelaktivitet – yt-EMG

Elektrisk muskelaktivitet i två underarmsmuskler

Mättes som RMS

Normalisering

%maximal viljemässig elektrisk aktivering, %MVE

Tid över tröskelvärden och percentiler

Maximal viljemässig kontraktion (MVC)

FCR
böj

ECR
sträck

Resultat - Forskningspersoner

Arbetstagare	Kvinnor (n = 29)	Män (n = 30)
Ålder (år)	33.1 (12.1)	36.9 (12.3)
Gripstyrka (N)	343.4 (67.7)	571.0 (96.1)
Underarmslängd (cm)	43.9 (2.0)	48.5 (2.3)
Fingerabduktionsbredd (cm)	19.8 (1.3)	22.2 (1.5)
Arbetslivserfarenhet (år) ^a	5.6 [1.3, 13.0]	9.9 [2.3, 22.0]
Hand-intensivt arbete (tim/normal dag)	5.5 (2.0) ^b	5.3 ± (1.9)

Ergonomer

Studie I, II
15-35 års erfarenhet
Västerbotten
(n = 4)

Studie IV:
<2 - >10 år erfarenhet
hela Sverige
(n = 54, 27 par)

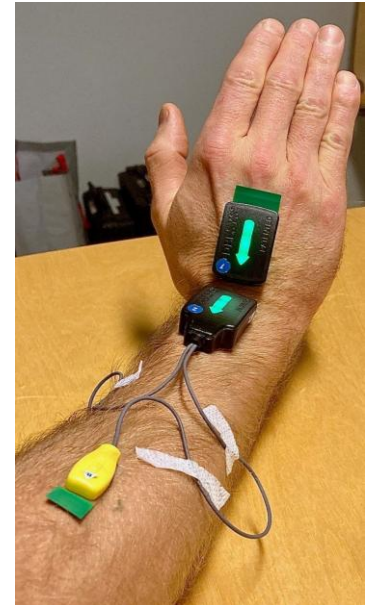
Data presenteras som medel (standarddeviation) om ej annat anges.

^a Median [Q1, Q3]. ^b Kvinnor n=28.

Handledshastighet (Studie III)

	Angulär handledshastighet (°/s)		
	10:e percentilen	50:e percentilen	90:e percentilen
Kvinnor^a	2.8 [1.9, 3.6]	19.9 [14.9, 30.2]	77.3 [68.6, 108.2]
Män^a	2.7 [2.0, 3.5]	21.1 [13.5, 29.9]	89.9 [65.7, 108.4]
<i>p</i>-värde^b	0.741	0.374	0.425

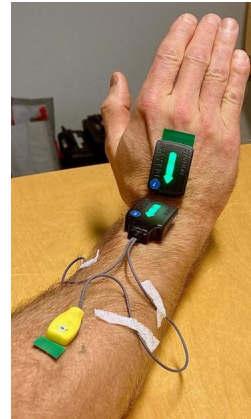
Ingen skillnad i hastighet mellan kvinnor och män

^a Median [Q1, Q3]. ^b Wilcoxon signed rank test. $P < 0.05$.

Muskelaktivitet (Studie III)

	Kvinnor	Män	<i>p</i> -värde ^a
Flexor carpi radialis - böj			
10:e percentilen, %MVE	1.4 [1.1, 2.3]	0.5 [0.4, 1.0]	<0.001
50:e percentilen, %MVE	4.3 [3.1, 7.2]	2.2 [1.3, 4.1]	0.001
90:e percentilen, %MVE	13.2 [8.2, 24.5]	9.5 [5.0, 13.7]	<0.001
Återhämtning, %tid	0.0 [0.0, 1.3]	8.1[0.2, 19.5]	<0.001
Extensor carpi radialis - sträck			
10:e percentilen, %MVE	3.4 [2.6, 5.3]	1.3 [1.0, 2.9]	<0.001
50:e percentilen, %MVE	12.2 [9.8, 15.3]	7.0 [4.7, 9.6]	0.003
90:e percentilen, %MVE	29.3 [24.2, 44.3]	21.8 [16.7, 28.7]	0.004
Återhämtning, %tid	0.0 [0.0, 0.0]	0.2 [0.0, 4.1]	0.002

Kvinnor högre muskelaktivitet och kortare återhämtning

Handaktivitet (HAL), handkraft (Borg CR-10) Studie I

Arbetstagarens självskattning,
ergonompar

Kvinnor^a   **Män^a**   **Diff [95% KI]**   **p-värde^b**

HAL självskattad

5.6 (1.6)   6.2 (1.4)   -0.6 [-1.22, 0.04]   0.07

HAL ergonompar

5.0 (1.9)   4.9 (2.0)   0.1 [-0.57, 0.79]   0.75

Borg CR-10 självskattad

3.1 (1.4)   3.3 (1.4)   -0.2 [-0.89, 0.50]   0.57

Borg CR-10 ergonompar

3.9 (2.7)   3.1 (1.8)   0.8 [0.26, 1.42]   **0.01**

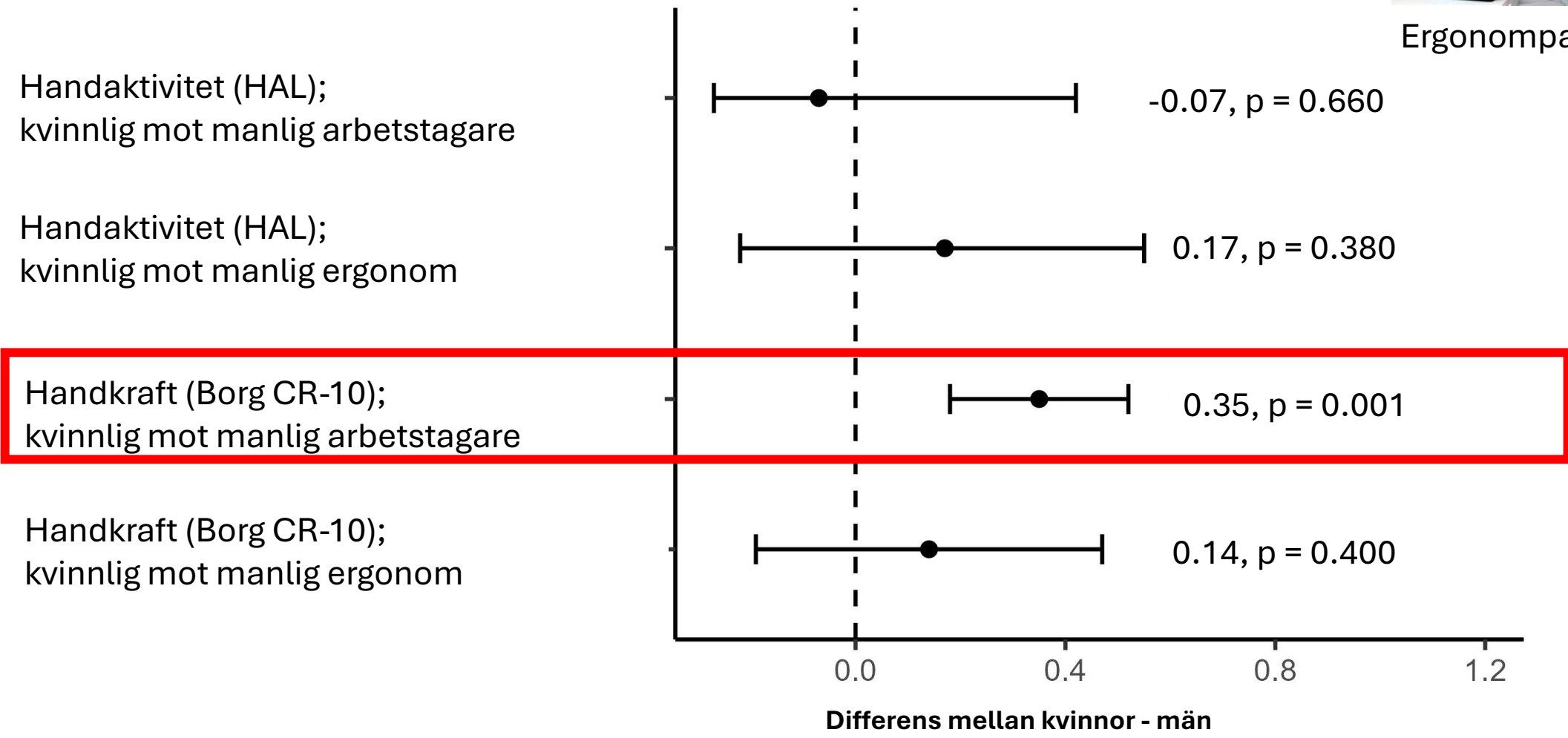
**Handkraft (Borg CR-10):
Ergonomer skattade kvinnor signifikant högre
Ingen skillnad i självskattningar**

^aMedel (standarddeviation) ^bPaired samples t-test

Ergonompar: kvinna-man

Individuella ergonomskattningar (n = 54, Studie IV)

Handkraft (Borg CR-10): Kvinnor skattades högre jämfört med män. Oavsett kvinnlig eller manlig ergonom.

Korrelationer mellan skattad **HAL** och handledshastighet **°/s** (Studie II)

Handaktivitet (HAL)	10:e	p-värde	50:e	p-värde	90:e	p-värde
Arbetares självskattning	0.26	0.005	0.31	0.002	0.23	0.024
Ergonomskattning	0.32	<0.001	0.41	<0.001	0.34	<0.001

Signifikant korrelation finns mellan hastighet °/s och själv- respektive ergonomskattad HAL

Korrelationer mellan skattad **Borg CR-10** och mätt muskelaktivitet, **%MVE** (Studie II)

Handkraft (Borg CR-10)	50:e	p-värde	>10 %MVE	p-värde	>30 %MVE	p-värde	⁵%MVE	p-värde
FCR - böj								
Arbetare självskattad	0.00	0.975	0.05	0.650	0.09	0.388	0.005	0.963
Ergonomskattad	0.29	0.004	0.43	<0.001	0.44	<0.001	-0.47	<0.001
ECR - sträck								
Arbetare självskattad	-0.10	0.320	-0.08	0.419	0.02	0.854	0.01	0.963
Ergonomskattad	0.11	0.264	0.11	0.267	0.26	0.010	-0.09	<0.537

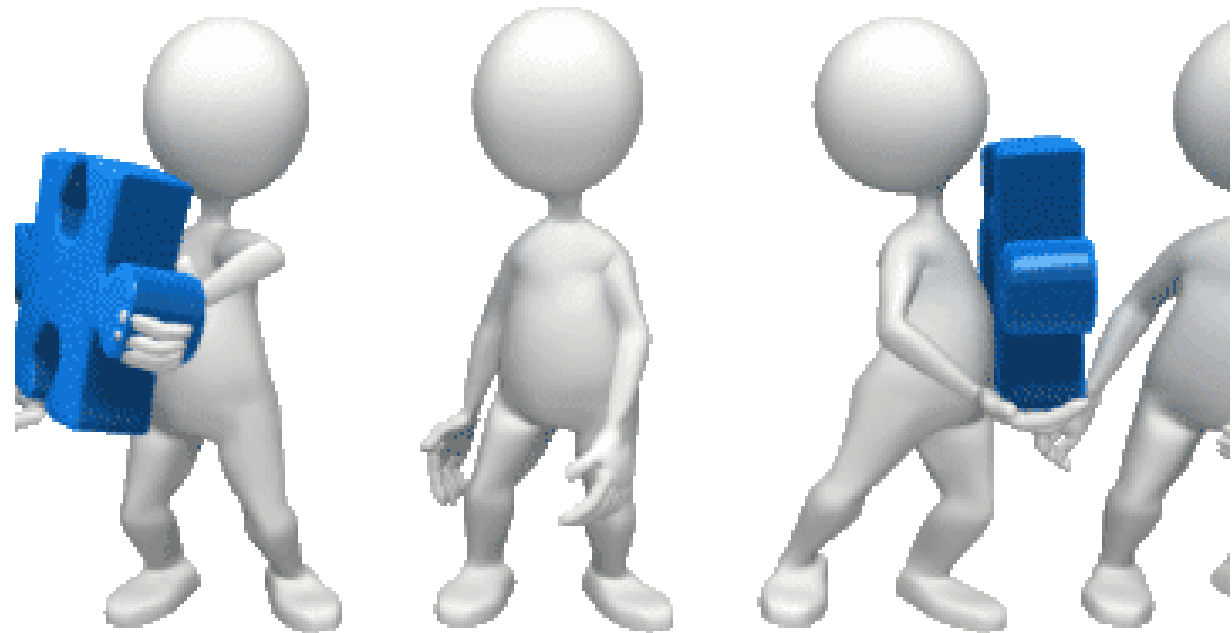
Signifikant korrelation finns i 5/8 för ergonomskattad
Självskattad ej signifikant

Ingen skillnad mellan kvinnor och mäns rörelsehastighet

Handledshastighet, °/s

Ergonomskattad HAL

Självskattad HAL

Kvinnor tar i mer

Högre muskelaktivitet (yt-EMG)

Högre ergonomiskattad kraft (Borg CR-10)

Kvinnor upplever inte att de tar i mer

Kvinnors högre muskelaktivitet avspeglas **inte** i kvinnors självskattade kraft (Borg CR-10)

Nytta för praktiker, arbetsplatser, forskare?

Riskbedömning med skattning?

- **Använd ergonomiskattning** - upptäcker kvinnors högre kraft
- Undvik självskattning - kvinnors högre kraft missas, undervärderas

Använd **tekniska mätmetoder** om möjligt

Prioritera riskbedömning av kvinnor i moment som utförs av kvinnor och män

Hållbart arbetsliv för alla

Vad behöver vi veta mer om?

- Kan riskbedömning inkluderande kvinnor och män etableras i praktik/forskning?
- Kan yt-EMG förenklas?
- Hur designa arbetsmoment och miljöer för inkludering av alla?
- Upptäcks fysiologiska skillnader (%MVE) mellan kvinnor och män i andra riskbedömningsmetoder?

Reflexioner

Vad är viktigt för dig?

Tack!

gunilla.dahlgren@umu.se

Karolinska
Institutet

FORTE:

Normen för gräns-/tröskelvärden

- In the NIOSH Lifting Equation, the “load constant” (LC) is set at **23 kg** as the maximal load under ideal **lifting conditions**. This LC is considered “safe for **75% of females and 90% of males**.”

https://www.ccohs.ca/oshanswers/ergonomics/niosh/assessing.html?utm_source=chatgpt.com